

A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTERIUM
DIAFILM-SOROZATA

FOGALMAZÁS

II.

Kiadja:

MAGYAR DIAFIMGYÁRTÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, 1966

Etalon

A CERUZA KALANDJA

A harmadik osztályos fogalmazástanítás szerkesztési alapismeretéhez, a befejező gondolat fogalmához, vagy gyakorlásához nyújt segítséget a színes, rajzos képsor.

1. kép: Alszik a kisfiú, az asztalon hever rajzpapírja, egy egérke rajzával. Mellette alszik ceruzája is.
2. kép: Megelevenedik a kiséger, /a papíron ott marad a helye/ s megrágni készül a ceruzát.
3. kép: Szomorú vége előtt utolsó kívánságának teljesítését kéri a ceruza.
4. kép: Teljesül a vágya, rajzolhat. Lassan kerekednek a falon a vonalak. Sajt lesz, alma? - találgatja az egér.
5. kép: Az írószer bosszúja; dühös kandur kerekedett rajzából, amelytől riadtan menekül az egér.

- . -

Rövid beszélgetéssel indíthatjuk az órát: az osztály életében legutóbb lezajlott valamely apró

eseményt elevenítsünk fel. Vezessük a beszélgetést úgy, hogy állást is foglaljanak ezekkel kapcsolatban a gyermekek.

Mi a véleményed a következő kis történet szereplőiről? - adhatjuk meg a gyermekeknek az előzetes feladatot. Ezután vetítsük le az egyes képeket, kérdéseinkre azonnal mondatba foglaltatva azok eseményét. Pl. Ki zavarta meg a ceruza álmát? Mire készült az egérke? stb. Fejezd be a történetet! Lesz, aki az esemény következményét mondja, lesz, aki állást is foglal. Mindkettő helyes, hiszen 3. osztályban még nem tárgyaljuk részletesen a befejezés fogalmát.

Ha a befejezés gyakorlására használjuk fel a képsort, sokféle megoldást kaphatunk úgy, ha a szóbeli befejezés helyett 1-2 mondatos írásbelit kérünk. A képek újbóli levetítéséhez - amelyet a már kialakított szóbeli fogalmazás kísér - kapcsolják a befejező gondolatok felolvasását a tanulók.

Kocsis Edit

KEDVES MEGLEPETÉS

A színes, rajzos, hat képből álló sorozat a harmadik osztályos fogalmazástanításban, az elbeszélés befejezésének tanításához ad segítséget. Kati meglepi nagyanyját születésnapjára.

1. kép: Kati raffiából készült könyvborítót himez a munkaasztalánál.
2. kép: A nagymamának vett könyvre ráhúzza a kész borítót.
3. kép: Becsomagolja az ajándékát.
4. kép: A postát mutatja. A kislány feladja a csomagot.
5. kép: Kézbesíti a postás a kis unoka ajándékát a nagymamának.
6. kép: Kati levelét boldogan olvasó nagymamát látjuk.

- . -

A képsor a befejezés, mint új fogalmazási ismeret kialakítását segíti.

Röviden utalhatunk a környezetismeret anyagára /a gyermek kötelességei a családban, helyes vi-

szonya a szülőkhöz, nagyszülőkhöz/, majd vetítsük le a történetet, megbeszélve az egyes képeket. Ugy irányítsuk a beszélgetést, hogy a befejező gondolat elsősorban Kati figyelmisségének értékelése legyen többféle változatban, de utalhat a nagymama érzéseire is. Ezekhez a gondolatokhoz, - mint konkrét anyaghoz - fűzzük a befejezés fogalmának ismeretét.

Felhasználhatjuk a képsort a későbbiek folyamán a lényeges és mellékes események gyakorlására is. A 3. és 6. kép mondatbővítésre is alkalmas.

Kocsis Edit

VESZÉLYES JÓBARÁT

A harmadik osztályos fogalmazástanítás egyik szerkesztési alapismeretéhez, a befejezéshez nyújt segítséget az öt képből álló, színes, rajzos anyag.

1. kép: Az édesapa és fia tüzelőt hoznak be a szobába.
2. kép: A gyermek bekészít a kályhába.

Édesapja a ruhaszáritót elteszi a kályha közeléből /gyúlékony anyag/.

3. kép: A kisfiú gyufát gyújt édesapja felügyelete mellett.
4. kép: Szenet rak a tüzre.
5. kép: Élvezik a kellemes meleget: édesapa újságot olvas, kisfia a földön játszik.

- . -

A környezetismeret égésre vonatkozó tudnivalóira épít a cselekvéssor. Jó, ha előzetesen megfigyelési feladatot adunk a tanulóknak a fűtés-sel kapcsolatban.

Ezek számonkérése után vetithetjük le a képsort, kiemelve az óvatosságra utaló mozzanatokat /édesapa figyel a gyufát gyújtó gyermeket, elteszi a kályha közeléből a ruhaszáritót, stb./ Ugy vezessük a tanuló megfigyeléseit, hogy a többféle befejező gondolat főleg a szükséges elővigyázatosságra utaljon, vagy saját élményeik összeve-

téséből adódjék és ne semleges, formális felszólítás legyen.

A képsor jól felhasználható még az év végi ismétlésben a mondatok összekapcsolásánál is /egy cselekvésről több mondatot is mondhatunk/. Ekkor a kisfiú cselekvéssorát kísértessük figyelemmel.

Kocsis Edit

Diafilm hny.

Fk.: Keresztes Mihályné